

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Кафедра теорії і історії мистецтв	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	7

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Семестр 7 (2021-2022 навчальний рік)

01 вересня — 14 грудня 2021 р.

Викладач **Чечик Валентина Вікторівна**, доцент, кандидат мистецтвознавства (лекційні та практичні (семінарські) заняття)

E-mail valentyna.chechyk@yahoo.com

Заняття Семестр 7 (2021-2022 навчальний рік)

4-й рік навчання

Тижневі заняття відповідно до розкладу занять (3 год)

Змішана форма навчання: аудиторна (3 корпус, галерея) або дистанційна (онлайн у Zoom та/або GoogleMeet)

Адреса Кафедра ТІМ, ауд. 205, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11

Телефон 057 706-02-81 (кафедра)

Затверджено на засіданні кафедри ТІМ

Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови вивчення дисципліни не передбачені.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Характер і склад дисципліни передбачає як методичні рекомендації традиційного типу, а саме перелік рекомендованої для опрацювання фахової літератури (див. Список рекомендованої літератури), так і перелік матеріалів для самостійного аналізу і засвоєння відповідно обраної проблематики.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Соколюк Л.Д., Партола Я.В. Методичні рекомендації з дисципліни «Наукові дослідження» для студентів 1-4 курсів. – ХДАДМ, 2011.

Додаткові навчально-інформаційні матеріали можна переглянути у мережі інтернет. Відповідні посилання на потрібні веб-сайти надаються викладачем під час занять, або за проханням студентів після закінчення практичного заняття, а також в процесі електронного листування.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є формування у студентів навичок постановки наукових завдань і їх вирішення на теоретичному та емпіричному рівнях. Дисципліна вивчається студентами 1 курсу денної форми навчання і має забезпечити необхідними компетенціями та належним рівнем професійної підготовки фахівців з мистецтвознавства, здатних виконати дипломну роботу бакалавра та продовжити навчання за освітньо-професійною програмою магістра.

Основними завданнями вивчення дисципліни є можливість володіння необхідним понятійним апаратом й термінологічним інструментарієм наукового дослідження; сучасними методичними підходами щодо проведення наукових досліджень; використанням набутих знань у професійній практичній діяльності (експертиза, атрибуція, художня критика, педагогіка тощо).

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Дисципліна «Основи наукових досліджень» забезпечує низку компетентностей, відповідно до спеціалізації 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Загальні (базові) компетентності - ЗК:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності - ФК:

- здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації;
- здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі;
- здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах;
- здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва;
- здатність використовувати професійні знання у практичній мистецтвознавчій діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН:

На підставі набутих компетентностей студент має демонструвати наступні знання та навички:

- аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел;
- володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування);
- визначати мету, завдання та етапи дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи;
- володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів;
- застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Основи наукових досліджень» належить до циклу дисциплін професійної підготовки теоретика та історика мистецтва за освітньо-професійної програми «Мистецтвознавство». Лекційний цикл ґрунтується на новітніх матеріалах з науково-дослідницької роботи та на підставі авторської методики і власного досвіду. Викладання лекційного матеріалу відповідає концептуальним завданням дисципліни. Лекції будуються з використанням різноманітного ілюстративного матеріалу (слайдів, альбомів, СД-каталогів т. ін.).

Навчальним планом підготовки бакалаврів викладання дисципліни «Основи наукових досліджень» передбачено у 7 семестрі. Обсяг дисципліни у 7 семестрі відповідає 3 кредитам ECTS (90 годин), з них: лекції – 15 годин, практичні заняття – 30 години, самостійна робота – 45 годин.

Навчальна дисципліна «Основи наукових досліджень» складається з 1 модуля, якому відповідають 7 навчального семестру і містять 3 лекційні теми, зв'язаних між собою змістовими складовими.

ТЕМИ МОДУЛЮ (1):

Тема 1. Вибір теми дипломної роботи. Постановка проблеми .

Тема 2. Формування основних напрямків дослідження в обраній галузі.

Тема 3. Вибір методики дослідження. Оформлення першого етапу наукового дослідження.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних і практичних занять, а також самостійної роботи студента. Програма передбачає вибір індивідуальної тематики завдань. Самостійна робота студентів спрямована на їх поетапне розв'язання і завершення. Додаткових практичних завдань для самостійної роботи навчальна програма не передбачає.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ тем и	Назва розділів, теми лекцій	Кіл. Год.	Анонс лекційного матеріалу
СЕМЕСТР 1. МОДУЛЬ 1			
1.	Вибір теми дипломної роботи. Постановка проблеми	9 год	Зв'язок теми з основними проблемами мистецтвознавчої науки. "Білі плями" українського мистецтвознавства. Можливі вектори дослідження. Обсяг роботи. Джерела дослідження. Особливості роботи з архівними документами, періодикою, в музейних фондах та іншими джерелами на даному етапі пошукової діяльності. Етика молодого вченого. Практичні (семінарські) заняття. Самостійна робота студентів (9 год).
2.	Формування основних напрямків дослідження в обраній галузі. Самостійна робота студентів (18 год): Збір і систематизація фахової літератури. Визначення джерельної бази. Складання й оформлення списку літератури (50-80 позицій) Написання вступної частини	18 Год 21 год	Актуальність та кінцева мета. Класифікація літературних джерел. Відображення різних точок зору на проблему. Детальний виклад результатів історіографічного огляду. Мета дослідження та обумовлені нею завдання. Практичні (семінарські) заняття. Модульна контрольна робота (аудиторна) 1.

3.	Вибір методики дослідження. Оформлення першого етапу наукового дослідження Самостійна робота студентів: написання першого розділу наукової роботи	18 год 24 год	Зв'язок методів дослідження з поставленими завданнями. Особливості використання методів образно-стилістичного і компаративістського аналізу на даному етапі формування науковця у мистецтвознавчій галузі. Формальний метод. Використання різних методів при вирішенні окремих завдань дослідження Модульна контрольна (самостійна) 2 Практичні (семінарські) заняття.
----	---	--	--

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

В межах кожного модулю передбачено рубіжні етапи контролю для студентів денної форми навчання, що здійснюються під час практичних занять та написання модульних контрольних робіт.

Підсумковий контроль засвоєння знань й виконання завдань здійснюється у формі – заліку в 1 семестрі (захист курсової роботи – у 2 семестрі). Кількість балів під час виконання самостійної науково-дослідної роботи студента залежить від своєчасного виконання навчального завдання, повного обсягу, якості виконання завдання, самостійності та творчого підходу, ініціативності в навчальній діяльності.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ*

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно	0–34	F
	75–81	C		(повторне проходження)		

*Загальна кількість рейтингових балів на початок підсумкового тижня: min – 30, max – 90. Додаткові бали при складанні іспиту – min – 1, max – 10.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Завдання мають бути виконані студентом в терміни, встановлені викладачем. Недотримання дедлайну й формату (без поважних причин) впливає на оцінювання. Результати наукового дослідження оформлюються відповідно до вимог вищої школи (кафедри ТІМ). Робота (курсова) має виконуватися самостійно й вчасно, в термін, установлений кафедрою.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

№№ Зміст. модуль	Тема, завдання	Форма звітності	Кількість рейтингових балів
СЕМЕСТР 1. МОДУЛЬ 1.			
М1.	Т1	Практичні заняття 1	0-10
	Т2	Практичні заняття 2	0-30
		Модульна. контр. робота (аудиторна) 1.	0-10
	Т3	Практичні заняття 3	0-30
		Модульна. контр. робота (самостійна) 2.	0-10
		Усього балів до підсумкового тижня	Min-30 –max- 90
		Залік:	0-10

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

A 90-100	(«відмінно» за національною шкалою, А — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал курсу, творчо підійшов до виконання завдань, професійно виконав усі завдання, крім того, брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, студентських олімпіадах чи наукових конференціях.
B 82-89	(«добре» за національною шкалою, В — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок
C 75-81	(«добре» за національною шкалою, С — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.
D 64-74	(«задовільно» за національною шкалою, D — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на

	недостатньо професійному рівні, при Силабус Основи наукових досліджень цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).
E 60-63	(«задовільно» за національною шкалою, E — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо)..
FX 35-59	(«незадовільно» за національною шкалою, FX — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні бали поточних завдань. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна передача
F 1-34	(«незадовільно» за національною шкалою, F — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав залік. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за творчі підходи щодо виконання отриманих завдань (1-3 бали), участь у науково-практичних конференціях (10 балів).

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На проведення занять з дисципліни «Історія зарубіжного мистецтва» розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки Вищої школи. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, будь то занадто гучне спілкування, вільне пересування аудиторією чи користування мобільним телефоном.

З боку викладача вітається активна участь студента і його власна думка в обговоренні актуальних питань історії класичного мистецтва, творчості певних майстрів, наукових версій і творчих концепцій тощо. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з деканатом та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

Офіційним каналом комунікації з викладачем поза заняттями є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни; 2) в полі тексту листа мають бути зазначені ім'я та прізвище того, хто звертається (анонімні листи не розглядатимуться); 3) файли (з текстами контрольних, тестових й інших завдань) підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Можливе листування у Telegram та Viber.

День консультацій – п'ятниця кожного тижня. Консультавання з викладачем відбувається за попередньою домовленістю (очна зустріч, GoogleMeet, Zoom).

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Причини пропусків занять студентами без поважних причин, рівно як і запізнення мають бути пояснені студентом в деканаті. У разі пропуску занять студентом, він має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити його опанування відповідним виконаним етапом практичного завдання, а також відповідями на ключові запитання та зауваження з боку викладача. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність студента на контрольних перевірях практичних завдань безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Це стосується всіх форм навчання, науково-творчої діяльності та звітності: виконувати вимоги навчального плану, графіка навчального процесу; систематично оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний і культурний рівень тощо. Кожен випадок порушення академічної доброчесності розглядається як подія, що негативно впливає на реноме студента і оцінку його роботи. Засвідчений факт ненормативного складання заліку або виконанні контрольної роботи (списування тощо) надає викладачу право вилучити студента з аудиторії і назначити йому повторний етап контролю із пониженням оцінки.

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyiny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.
2. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень: Навч.посібни. Київ: Київ.нац.торг.-екон.ун-т. 2001. 186 с.
3. Грушко І.М., Сиденко В.М. Основи наукових досліджень. Харків: Вища школа, 1983. 224 с.
4. Кілінська. К. Науково-дослідна робота студентів в Україні.-Чернівці, Вид-во ЧДУ, 1997.
5. Корягін М.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. К. : Алерта, 2014. 622 с.
6. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2003. 192 с.

7. Мазур О.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вищих навч. заклад. філол. спец. / О.В. Мазур, О.В. Подвойська, С.В. Радецька. Вінниця: Нова Книга, 2013. 120 с.
8. Основи методології та організації наукових досліджень / Під редак. А. Є. Конверський. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
9. Мокін Б.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
10. Основы научных исследований. / Под ред. В.И. Крутова. Москва: Высшая школа, 1989. 400 с.
11. Палеха Ю.І. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. К. : Видво «Ліра-К», 2013. 336 с.
12. Пілющенко В.Л., Шкрабак І.В., Словенко Е.І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навчальний посібник. – К.: Лібра, 2004. – 344 с.
13. Філософський енциклопедичний словник / Гол. ред. В. І. Шинкарук. К.: «Абрис», 2002. 742 с.

Додаткова література

14. Автономова Н. С. Философские проблемы структурного анализа в гуманитарных науках. М. : Наука, 1977. 272 с.
15. Балуха М.Т. Основи наукових досліджень. К.іів Вища школа. 1997. 271 с.
16. Горбунова Л. С. Возможна відповідь на виклик after-постмодерну. *Вища освіта України*. № 2. 2003. С. 46–51.
17. Делёз Ж. Эмпиризм и субъективность: Опыт о человеческой природе по Юму. Критическая философия Канта. М. : ПЕР СЭ, 2001. 476 с.
18. Крымский С. Б. Научное знание и принципы его трансформации. К. : Наукова думка, 1974. 208 с.
19. Конверський А.Є. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. п Кун Т. Структура научных революций: Пер. с англ. М. : АСТ, 2009. 310 с.
20. Меерович М. И., Шрагина Л. И., Технология творческого мышления: Практическое пособие. Мн.: Харвест, М.: АСТ, 2000. 432 с.
21. Отенко І.П. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. Х.: ХНЕУ. 2010. 80 с.
22. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. Посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2003. 116 с.
23. Ростовський В.С. основи наукових досліджень і технічної творчості: підруч./В.С. Ростовський, Н.В. Дібрівська. К.: Центр учбової літератури, 2009. 96 с.
24. Склярєнко Н.В. Особенности исследований в дизайне: междисциплинарный контекст. *Вісник ХДАДМ*. № 5. 2010. с.92-95.
25. Соловйов С.М. Основи наукових досліджень. Київ : Центр учбової літератури. 2007.
1. Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки : Пер. с англ. / Пол Фейерабенд. М. : Мысль, 1986. 544 с.
2. Чупріна Н.В. Науково-дослідницькі засади дизайнерської діяльності. *Технології та дизайн. Електронне наукове видання*. № 2 (3). К.: КНУТД, 2012. 8 с.
3. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науководослідницької діяльності: Підручник. Курс лекцій. К.: Генеза, 2005. 359 с.

4. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. К. : Знання, 2010. 295 с.

5. Хайдеггер М. Наука и осмысление. *Хайдеггер М. Время и бытие : Статьи и выступления.* М. : Республика, 1993. С. 238–251.

Джерела з мережі Інтернет

6. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. (<http://www.info-library.com.ua/books-book-162.html>).

7. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А.Є.Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с. (http://shron.chtyvo.org.ua/Konverskyi_Anatolii/Osnovy_metodolohii_ta_orhanizatsii_na_uko_vykh_doslidzhen.pdf).

8. Основи наукових досліджень - Електронна бібліотека (<http://www.infolibrary.com.ua/books-book-162.html>).

9. Вебер М. Наука как призвание и профессия // Макс Вебер. Избранные произведения. — М.: Прогресс, 1990. — С. 707–735. — <http://lib.ru/POLITOLOG/weber.txt>.

10. Гадамер Г.–Г. Истина и метод. — М. : Прогресс, 1988. — 704 с. — http://yanko.lib.ru/books/philosoph/gadamer-istina_i_metod.pdf.

11. Кант И. Об одном открытии, после которого всякая новая критика чистого разума становится излишней ввиду наличия прежней (Против Эберхарда) : Пер. с нем. // Кантовский сборник. — Калининград, 1993. — Вып. 17. — С. 129—145. — http://kant-online.ru/wp-content/uploads/2014/03/13_И.-Кант.-Об-одном-открытии-после-которого-всякая-новая-критика-чистого-разумастановится-излишней-ввиду-наличия-прежней.pdf.

12. Эко У. Как написать дипломную работу: Пер. с ит. — М.: Кн. дом «Университет», 2003. — 240 с. — <http://yanko.lib.ru/books/cultur/eco-diplom.pdf>.

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ (накази):

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>

Наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (zareestrovano v Min'yosti 3 lyutogo 2017 p. № 155/30023) МОН України щодо вимоги до оформлення списку використаних джерел.